

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA

- Državna komisija za traženje
nestalih osoba -

Broj: 06/5-43/96
Sarajevo, 09.04.96.g.

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA

VLADA

Kabinet predsjednika
SARAJEVO

Delegacija Vlade R BiH u sastavu Amor Mašović, predsjednik Državne komisije, Amir Hadžiomerađić, predsjednik Državnog komiteta za suradnju sa UN i Benjamin Kulovac, predstavnik općine Žepa, po povratku iz dvodnevne posjete logoru "Šljivovica" kod Užica u Srbiji podnosi

IZVJEŠTAJ

Delegaciju su na aerodromu "Surčin" kod Beograda dočekali predstavnici Ministarstva unutrašnjih i vanjskih poslova tzv. Jugoslavije koji su se interesovali za ciljeve naše posjete te predstavnici UNHCR-a koji su nam obezbjedili prevoz do logora "Šljivovica". Odmah po pristizanju u logor 02.aprila obavili smo razgovor sa predstavnicima uprave logora i lokalne policije. Isti su nam prezentirali potpuno neobjektivnu sliku uvjeta u logoru i statusa logoraša. Naime, već na prvi pogled bilo je uočljivo da se radi o klasičnom zarobljeničkom logoru opasanom bodljikavom žicom i rovovima sa bunkerima i uz fizičko obezbjeđenje enormno velikog broja dobro naoružanih pripadnika specijalnih jedinica MUP-a Srbije te specijalno dresiranim psima.

Sami logoraši smješteni su u dvije drvene barake sa betonskim podovima, koje su u predratnom periodu predstavljale prostorije jednog građevinskog preduzeća. U svakoj od baraka ima više odjeljaka (soba) sa različitim brojem logoraša tj. od 6 pa do 20 i više. Trpezarija i sanitarni čvor (koji je tek nedavno izgrađen od strane samih logoraša) smješteni su u zasebnim objektima i odvojeno.

U logoru smo zatekli 276 od ukupno 799 logoraša koliko ih je ranije boravilo u logorima "Mitrovo polje" i "Šljivovica". Iz iskaza logoraša proizilazi da je 5 logoraša u vrijeme boravka u ova dva logora preminulo od čega su najmanje dva ubijena. Među logorašima ima invalida, bolesnih, starih i maloljetnih lica. Obavili smo informativni razgovor i anketirali svakog od logoraša sa ciljem da utvrdimo njihovo psiho-fizičko stanje te ustanovimo njihovu volju u pogledu odluke o mjestu gdje žele biti deportovani.

Ogromna većina, čak 222 logoraša, odredili su R BiH kao krajnju destinaciju dok je preostalih 54 logoraša izjavilo da želi ići u treće zemlje tačnije u Finsku koja je trenutno jedina zemlja koja još uvijek prima izbjeglice i logoraše. No, utisak je svih članova naše delegacije da je svega 20-25 njih čvrsto odlučilo da ide vani i to su uglavnom oni čije su porodice ranije izbjegle u inostranstvo. Obzirom da logoraši imaju mogućnost da konačnu odluku donesu sve do časa deportovanja sasvim je izvjesno da će se njih još 25-30 odlučiti za povratak u domovinu.

Psiho-fizičko stanje logoraša je zabrinjavajuće. Vidljiva je fizička iznurenost uzrokovana ranijim fizičkim maltretiranjima, nekvalitetnom i slabo kaloričnom ishranom i nedavnim epidemijama žutice i šuge. Tri logoraša, koje uprava smatra ratnim zločincima, i danas su izloženi fizičkom maltretiranju.

Logoraši su izloženi raznim psihološkim pritiscima i maltretiranjima kao što su npr. pjevanje četničkih pjesama, pravljenje različitih četničkih simbola i grbova (natjerani su da ispred samih baraka

naprave grb sa četiri "S" ogromnih dimenzija uočljiv i na većoj udaljenosti), ubjeđivanju da ih vlasti u R BiH smatraju dezerterima, da su nepoželjni u domovini, uskraćivanju prijema i odašiljanja pošte MKCK-a.

Sve ovo i k tome još i stalno prolongiranje rokova njihove repatrijacije ili deportacije, uskraćivanje bilo kakvog kontakta sa svijetom izvan logorske žice (nedostupnost štampe, radia i TV), i konačno 8-mjesečni boravak u logoru čini logoraše labilnim, razdražljivim i nesposobnim za donošenje iole ozbiljnijih odluka.

Preostali logoraši, dakle njih 518 deportovani su posredstvom UNHCR-a, nerijetko i protiv svoje volje u Australiju, SAD, Francusku, Republiku Irsku, Finsku i Belgiju.

Kod najmanje trojice logoraša prisutan je strah da će ih srbijanske vlasti zadržati u logoru i nakon repatrijacije. Naime, uprava logora i lokalna policija iste, bez ikakvog valjanog osnova, smatra zločincima.

Logoraši su se posebno zanimali za svoj status nakon repatrijacije, za mogućnosti zapošljavanja, zdravlje Predsjednika Predsjedništva R BiH gosp. Alije Izetbegovića, profesionalizaciju A R BiH, rješavanje stambenih problema, mogućnost koncentrisanja stanovnika Žepe i Srebrenice na određenoj teritoriji, trenutni status njihovih porodica i dr.

Usljed potpune izoliranosti od vanjskog svijeta, logoraši su tek ovlaš upoznati sa svim onim što se događalo nakon okupacije Žepe. Tako npr. vrlo malo znaju o Daytonskom sporazumu i rezultatima u njegovoj implementaciji.

Situacija u zemlji prezentirana im je od strane delegacije potpuno objektivno te stoga još više raduje činjenica da se ogromna većina logoraša odlučila za povratak u zemlju i spajanje sa svojim porodicama.

Iz prednjeg proizilaze slijedeći

ZAKLJUČCI

- 1) "Šljivovica" je klasični zarobljenički logor zatvorenog tipa, sa potpunim ograničenjem slobode kretanja unutar logora opasanog bodljikavom žicom i rovovima;
- 2) Logor ne ispunjava niti minimum uvjeta za duži boravak većeg broja logoraša;
- 3) Stanje zdravlja logoraša u fizičkom i psihičkom smislu je krajnje zabrinjavajuće;
- 4) Čitav je niz primjedbi na ponašanje uprave logora, lokalne policije i jedinica MUP-a Srbije koji vrše fizičko obezbjeđenje logora;
- 5) Ulogu UNHCR-a najbolje je ilustrirati riječima logoraša: "oni nas prodaju po svijetu kao na pijaci";
- 6) Velika većina logoraša želi trenutni i bezuvjetni povratak u domovinu kako bi se spojili sa svojim porodicama;
- 7) Predstavnici Ministarstava inostranih i unutrašnjih poslova tzv. Jugoslavije, uprave logora i UNHCR-a iskazali su, bar verbalno, spremnost da odmah omoguće repatrijaciju logoraša koji to žele.

Stoga, imajući u vidu i obaveze koje je predsjednik Srbije Slobodan Milošević preuzeo u Daytonu, Parizu, Rimu i Ženevi

PREDLAŽEMO

a) da se Vlada R BiH odmah u zvaničnoj formi obrati UNHCR-u, IFOR-u i Visokom predstavniku sa zahtjevom da se najkasnije do konferencije u Briselu omogući repatrijacija logoraša. Mišljenja smo da je to moguće organizirati na taj način što bi UNHCR obezbjedio pet (5) autobusa za prevoz logoraša na relaciji "Šljivovica"-Zvornik-Tuzla. Republika Srbija bi obezbjedila policijsku pratnju konvoja na relaciji "Šljivovica"-Zvornik (granica sa R BiH), IFOR bi obezbjedio oružanu pratnju i zaštitu konvoja na relaciji Zvornik-Memići (F BiH)

b) da Vlada putem predstavnika tzv. Jugoslavije u Zagrebu obezbjedi ponovni odlazak Vladine delegacije na dan repatrijacije. Ovo je neophodno da bi se preduprijedilo moguće zadržavanje pojedinih logoraša u logoru, što bi delegacija spriječila na licu mjesta.

c) da Vlada organizuje svečani doček logoraša u Tuzli ili Zenici , ovisno za koji se grad opredijeli većina logoraša.

DELEGACIJA

PREDSJEDNIK
DRŽAVNE KOMISIJE

Amor Masović
Amor Masović

PREDSJEDNIK
DRŽAVNOG KOMITETA

Amir Hadžimeragić
Amir Hadžimeragić

PREDSTAVNIK
OPĆINE ŽEPA

Benjamin Kulovac
Benjamin Kulovac

Delegacija BiH posjetila logore u Srbiji

Većina želi u domovinu

Psihofizičko stanje logoraša zabrinjavajuće •
Mnogi na izmaku snaga • Dva puta bili
izloženi epidemijama žutice i šuge

Tročlana delegacija Vlade BiH vratila se iz dvodnevnog posjeta logoru "Slijivovica", kod Užica u Srbiji. U logoru je zadržano 276 logoraša porijeklom iz Žepe i Srebrenice. Među njima ima invalida, bolesnih, starih i maloljetnih osoba. Uprkos činjenici, koju ističu sami logoraši, da su uslovi boravka u logoru sada nešto povoljniji, Vladina delegacija uvjerala se na licu mjesta da u logoru ne postoje ni minimalni uslovi za boravak većeg broja lica, posebno ne u dužem vremenskom periodu, javlja BH-PRESS.

Psihofizičko stanje logoraša je zabrinjavajuće i stiče se utisak da su oni na izmaku snaga. Većina želi odatmah da se vrati u domovinu i spoji sa svojim porodicama u srednjoj Bosni.

Imajući u vidu činjenicu da su logoraši, u dva navrata dosad, bili izloženi epidemijama žutice i šuge, kao i činjenici da još nije otklonjena realna opasnost da logor napadnu Karadžićeve formacije (logor je inače okruženo izuzetno jakim policijskim snagama MUP-a Srbije), predsjednik Džavine komisije za razmjenu Amor Mašović i predsjednik Džavine komisije za saradnju sa UN Amir Hadžiomertić apeluje na UNHCR i IFOR da omogne trenutnu i bezuslovnu reparaciju svih logoraša koji to žele.

Delegacija Vlade RBiH je dobila uvjerenja predstavnika Ministarstva vanjskih i unutrašnjih poslova tzv. Jugoslavije, i uprave logora "Slijivovica", da će svim logorašima biti omogućen prelazak u domovinu tim UNHCR obezbijedeći transportna sredstva, a IFOR zaštitu i eskort.

Kako su prognani žepljaci iz Australije stigli u Zenicu

Prinudni put izvan omladina

Zaim Backović, predsjednik Jedinственe organizacije boraca

Razgovor s povodom

Mešetarenja sa donacijama

Kakav je odnos državnih organa prema JOB-u najbolje govori činjenica da do sada nismo dobili nikakva sredstva za rad. Mi ne tražimo plaću, jer radimo volonterski, ali nam trebaju pisace mašine, papir i drugo,

kaže Backović

Razgovarala:
Almasa BAJRIĆ

Statusna pitanja i problemi boraca, porodica šehida, poginulih i nesrtaih boraca i ratnih vojnih invalida, jako akcentirani i naglašavani tokom rata, nisu uzimani ozbiljno. Ti problemi i pitanja sada su na površini. O njima i nacinih njihovog rješavanja razgovarali smo sa Zaimom Backovićem, predsjednikom Jedinственe organizacije boraca.

Prvi i osnovni problem je egzistencija. Nema validne zakonske regulative kojom se reguliše problematika egzistencije svih ovih kategorija po završetku ratnih događaja. Mi smo svjesni da će ova država u dužem vremenskom periodu biti socijalna, jer je njeina privreda u potpunosti devastirana. Tu je i pitanje zdravstvene zaštite ovih kategorija. Mi smo za to da zdravstveni radnici budu plaćeni, ali tražimo da sve do ekonomskog osamoslavljanja zdravstvena zaštita bude besplatna za pripadnike ove četiri kategorije na svim nivoima.

Sredstva za rad

Zbog čega je došlo do formiranja posebnih organizacija za porodice šehida i RVJ, iako su ove kategorije zaslužene i u JOB-u?

Zaim Backović:
Nema zakona koji nas ne dotiče

Naše pitanje je odakle, jer mi znamo da naša država nema potreban dohodak za isplatu ovih sredstava. Zato se mora naći modus za isplatu tih sredstava. Prema našim informacijama, država do sada nije iznašla adekvatan modus. Mi smo formirali jedan tim i naš materijal je gotov. Najvjerovatno sačuvani sutra budemo vazali u onome što smo sačuvali, a mi to nećemo dozvoliti.

Imate dosta primjedbi na rad državnih organa. Koliko su oni do sada pokazali sloba za vašu organizaciju?

Kakav je njihov odnos prema ovoj organizaciji najbolje govori činjenica da do sada nismo dobili nikakva sredstva za svoj rad. Mi ne tražimo plaću, jer svi radimo volonterski, ali nam trebaju pisace mašine, papir itd. Do sada smo uputili zahtjeve republikom i federacijom premijetu za sastanak i mogućnost da direktno iznesemo svoje primjedbe. Gospodin Muratović se izvinio, a Kapetanović se nije ni oglašio.

Kakvi su vaši zahtjevi prema ovim organima?

Jedan od naših zahtjeva je da se svi pripadnici zakona dostave našoj organizaciji na ra-

